

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

กรมล ทงชรมชาติ. นโยบายต่างประเทศอินโดนีเซีย. พระนกร: โรงพิมพ์
สังคมาศศรแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๐.

อุนฉัย กรรณสุต และพัชรลี ลีโรรส. พื้นงานการเมืองเศรษฐกิจสังคมาศ ในกลุ่มประเทศ
เอเซียตะวันออกเฉียงใต้. กรุงเทพมหานคร: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช,
๒๕๑๖.

บทความ

กรมล ทงชรมชาติ. "สหรัฐอเมริกากับเอเชียอาคเนย์." วารสารสังคมาศศร
๑๐ (ตุลาคม ๒๕๑๖): ๑-๒๐.

เขียน ชีระวิทย์. "จีนกับสหรัฐอเมริกา." วารสารสังคมาศศร ๑๓ (มกราคม ๒๕๑๘):
๗๒-๘๘.

ทุมพร สังขปริษา. "การแข่งขันระหว่างจีนกับไซเวียต และจุดยืนของสหรัฐในเอเชีย."
รัฐศาสตร์สาร ๓ (มกราคม ๒๕๑๘): ๑๖-๓๑.

คณัย ทงใหญ่. "ปัญหาเกี่ยวกับการสร้างระบบความร่วมมือส่วนภูมิภาคในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้."
รัฐศาสตร์นิเทศ ๗ (ตุลาคม ๒๕๑๕): ๕๒-๘๑.

ตระกูล ทงมิตร. "อังกฤษถอนกำลังทหารจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้."
สารประชาชน ๕ (๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๑): ๑๒-๑๓, ๓๘.

วิชชัย วรุตมเสณีย. "เอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะเป็นกลางได้หรือไม่." รัฐศาสตร์สาร
๒ (มีนาคม-เมษายน ๒๕๑๗): ๖๑-๗๕.

นรนิติ เศรษฐบุตร. "รัสเซียในเอเชียอาคเนย์." รัฐศาสตร์นิเทศ ๖ (มกราคม-มีนาคม
๒๕๑๔): ๓๖-๔๕.

ประชาสัมพันธ์, กรม. บทวิเคราะห์ข่าวต่างประเทศ เรื่อง สหประชาชาติเขียนมุ่งสร้าง
เศรษฐกิจ ๑ มีนาคม ๒๕๒๐

ประทุมพร วัชรเสถียร. "ไทยกับสงครามเวียดนาม ประเมินผลจากนโยบายในอดีต."
วารสารสังคมศาสตร์ ๑๓ (มกราคม ๒๕๑๙): ๒๖-๔๒.

วินิตา ไกรฤกษ์. "บทบาทของประเทศไทยอำนาจต่อภูมิภาคมหาสมุทรอินเดีย."
วารสารสังคมศาสตร์ ๑๔ (เมษายน ๒๕๒๐): ๕๑-๖๘.

สุชุม นวลสกุล. "สหภาพโซเวียตกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้." รัฐศาสตร์นิเทศ ๘
(เมษายน-มิถุนายน ๒๕๑๗): ๔๑-๕๒.

สุเทพ อัครถาวร. "อาเซียนกับความเป็นกลาง." รัฐศาสตร์นิเทศ ๗ (มกราคม ๒๕๑๕):
๒๗-๔๐.

อเล็กซานเดอร์ โอ. เกบฮาร์ดท. "ระบบความมั่นคงร่วมในเอเชียของสหภาพโซเวียต."
แปลโดยวารพวรรณ นิมบุญจาซ. รัฐศาสตร์สาร ๒ (มีนาคม-เมษายน ๒๕๑๗):
๒๗-๔๐.

ฮานส์ อินคอร์ฟ. "อาเซียนกับมหาอำนาจ." แปลโดยสิริศักดิ์ สุนทรโรวิท. รัฐภารักษ์
๑๘ (กรกฎาคม ๒๕๑๘) ๗๘-๑๐๘.

หนังสือพิมพ์

"ความร่วมมือระหว่างรัฐบาลและเอกชน ในโครงการเศรษฐกิจสหประชาชาติเขียน."
เจ้าพระยา (๒๕ กันยายน ๒๕๒๐): ๘.

"เงินเยนแผนของโซเวียตว่าคิดควบคุมกลุ่มอาเซียน."
เจ้าพระยา (๘ กันยายน ๒๕๒๐): ๑.

"จีนกับโซเวียตและความเป็นกลางของอาเซียน."
เจ้าพระยา (๒๕ กันยายน ๒๕๒๐): ๓.

"ธุรกิจเอกชนจะได้ประโยชน์อะไรจากอาเซียน."
เจ้าพระยา (๒ กันยายน ๒๕๒๐): ๓.

"เขตสันติภาพ." สยามรัฐ (๒๑ มิถุนายน ๒๕๒๑): ๕.

เอกสารอื่น ๆ

คำปราศรัยของ เฮนรี เอ. คิสซิงเจอร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา ที่หอการค้าข้าวทาวน ชิแอตเต็ล แห่งเมืองชิแอตเต็ล รัฐวอชิงตัน เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๑๙๗๖ (คัดสำเนา).

ชาติรี ฤทธารมย์. "นโยบายต่างประเทศของไทย (๒๔๘๘-๒๕๑๗)." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาการต่างประเทศและการทูต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๑.

วันทนา ผาติณฑุ. "การศึกษาเรื่องความเป็นกลาง: วิเคราะห์กรณีลาว." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๖.

สุนทรพจน์ของนายฮาโรลด์ บราวน์ รัฐมนตรีกลาโหมสหรัฐฯ กล่าวต่อสภากิจการของโลกที่นครลอสแอนเจลิส เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ ในรัฐมนตรีกลาโหมสหรัฐฯ แถลงเรื่อง อำนาจทางการทหารของสหรัฐฯในเอเชีย (คัดสำเนา).

สุภาวดี พวงภักดิ์. "นโยบายต่างประเทศไทยกับความเป็นกลาง." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๖.

ภาษาอังกฤษBooks

- Azraai, Zain, "Neutralization and Southeast Asia," In New Directions in the International Relations of Southeast Asia, pp. 129-136. Edited by Lau Teik Soon. Singapore: Singapore University Press Pte Ltd, 1975.
- Black, Cyril E., et al. Neutralization and World Politics. New Jersey: Princeton University Press, 1968.
- Chee, Chan Heng. Singapore: The Politics of Survival 1965-67. Singapore: Oxford University Press, 1971.
- Fifield, Russell H. The Diplomacy of Southeast Asia 1965-67. New York: Harper and Bros, 1958.
- Hoon, Khaw Guat, An Analysis of China's Attitudes towards ASEAN, 1967-76. Singapore: Institute of Southeast Asia studies, 1977.
- Kahin, George McT. "The Role of the United States in Southeast Asia." In New Directions in the International Relations of Southeast Asia, pp. 74-82. Edited by Lau Teik Soon. Singapore: Singapore University Press Pte Ltd, 1975.
- Ott, Marvin C. The Neutralization of Southeast Asia: An Analysis of the Malaysian/ASEAN Proposal. Ohio University: Center for International studies, 1974.
- Solidum, Estrella D. Towards A Southeast Asian Community. Quezon City: University of the Philippines Press, 1974.

- Stargardt, A.W. Problems of Neutralization in South East Asia: The Relevance of the European Experience. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies, 1972.
- Stargardt, A.W. "Neutrality within the Asian System of Powers." In New Directions in the International Relations of Southeast Asia. pp. 104-113. Edited by Lau Teik Soon. Singapore: Singapore University Press Pte Ltd, 1975.
- Thet, Maung Kyaw. "Some Burmese Views on the Neutrality of Southeast Asia," In New Directions in the International Relations of Southeast Asia, pp. 146-155. Edited by Lau Teik Soon. Singapore: Singapore University Press Pte Ltd, 1975.
- Tongdhamchart, Kramel. American Policy in Southeast Asia. Bangkok: The Textbook Division Faculty of Political Science, Chulalongkorn University, 1974.
- Tilman, Robert O. "Malaysia, Singapore and the Philippines." In Asia and the International System, pp. 202-225. Edited by Wayne Wilcox, Leo E. Rose and Gavin Boyd. Cambridge Massachusetts: Winthrop Publishers, Inc., 1972.
- Hung, Nguyen Manh. "The Two Vietnams and the Proposal for the Neutralized Southeast Asia." In New Directions in the International Relations of Southeast Asia, pp. 137-146. Edited by Lau Teik Soon. Singapore: Singapore University Press Pte Ltd, 1975.

U.S. Department of State. United States Foreign Policy 1971.

Washington, D.C. : Government Office, 1972.

Wilson. David A. The United States and the Future of Thailand.

New York: Praeger Publisher, Inc., 1970.

Wilson, Richard Garrett, The Neutralization of Southeast Asia.

New York: Praeger Publisher, Inc., 1975.

Yalem, Ronald, "Theory of Regionalism." In Regional Politics and World Order. Edited by Richard A. Falk and Saul H.

Mendlovitz. San Francisco: W.H. Freeman and Company, 1973.

Zacher, Mark W. Conflict and Stability in Southeast Asia.

Edited by Mark W. Zacher and R. Stephen Milne. New York: Anchor Books, 1974.

Articles

Bonavia, David. "Straight Talk from Peking." Far Eastern Economic Review 100 (9 June 1978): 10-14.

Buchan, Alastair. "A World Restard," Foreign Affairs 50 (July 1972): 644-659.

Butwell, Richard. "The big power Question." Far Eastern Economic Review 77 (8 July 1972): 25-26.

"Cambodia," Far Eastern Economic Review Year Book 1961.
pp. 50-51.

"Cambodia." Far Eastern Economic Review Year Book 1977.
pp. 138-143.

- Chanda, Nayan. "Vietnam prepares for the worst." Far Eastern Economic Review 100 (9 June 1978): 10-14.
- Chanda, Nayan. "Hanoi Blows Colder." Far Eastern Economic Review 91 (5 March 1976): 12-13.
- George, T.J.S. "The American lock." Far Eastern Economic Review 77 (8 July 1972): 22-24.
- Malik, Adam. "Towards an Asian Asia." Far Eastern Economic Review 73 (25 September 1971): 31-33.
- Meow, Seah Chee. "ASEAN and the Changing Power Balance South-East Asia." South-East Asian SPECTRUM 4 (October 1975): 35-41.
- Morgan, James. "Peace in their time-and Terms?" Far Eastern Economic Review 74 (4 December 1971): 5-6.
- Morgan, James. "The Tun in a China Shop." Far Eastern Economic Riview 70 (17 October 1970): 15.
- Morgan, James. "Surprise for Investor." Far Eastern Economic Review 73 (3 July 1971): 60.
- "Philippines." Far Eastern Economic Review 75 (8 July 1972): 4.
- Rovernal, Earl C. "The NIXON Doctrine and our Asian Commitments." Foreign Affairs (January 1971): 201-218.
- "Singapore." Far Eastern Economic Review Year Book 1974.
pp. 267-277.

"Singapore." Far Eastern Economic Review Year Book 1972. pp. 282.

Newspapers.

"ASEAN plans dialogue with Indochina on zone." The Nation

(3 September 1976): 1.

"Big powers urged to accept peace zone proposal." The Nation

(26 February 1976): 3.

"China gives terms for neutrality." Bangkok Post (30 April

1972): 1.

"Envoy says neutral S.E. Asia premature." Bangkok Post

(26 September 1973): 1.

"Laos rejects Malaysian proposal for peace zone." The Nation

(13 August 1976): 1.

"News U.S. declaration on Asia stresses ties with Peking."

APU News and Reports (July 1972): 24.

"President Ford Address at East-West Center in Honolulu." APU

News and Reports 17 (December 1975):

"Phan Hein will push for a neutral zone." Bangkok Post (4 July

1972): 1.

"Rajaratnam warns against military pact in ASEAN." The Nation

(8 February 1976): 1.

"Sullivan: US Military presence essential." Bangkok Post

(14 September 1973): 2.

Other Materials

Address by Tan Sri M. Ghazali bin Shafie, Minister of Information to the Royal Commonwealth Society in London on November 22, on "Some Thoughts on Power Relation." Foreign Affairs Malaysia 5 (December 1972): 25-33.

"ASEAN Ministerial Conference." asian almanac 10 (15 January 1972): 4979-4982.

"Establish of Diplomatic Relations with China and North Vietnam." Keesing's Contemporary Archives (15-21 September 1975): 27334-27335.

"Geneva Conference." Keesing's Contemporary Archives (24-31 July 1954): 13689-13690.

"General de Gaulle's Press Conference." Keesing's Contemporary Archives (1-8 February 1966): 19878.

"General de Gaulle's Phnom-Penh Speech on Vietnam." Keesing's Contemporary Archives (24 September - 1 October 1966): 21635-21636.

"Gen. Romulo on neutralisation of the Philippines." asian almanac 10 (17 June 1972): 5241.

"Joint Statement on U.S. Bases in Philippines." Keesing's Contemporary Archives (14-21 July 1956): 14987.

"Joint Communique of Special ASEAN Ministerial Meeting, issues in Kuala Lumpur, 25-27 November 1971." asian almanac 10 (15 January 1972): 4981-4982.

"Joint Communique of Malaysia/Indonesia issued at the end of the official visit of the Prime Minister, Tun Abdul Rasak bin Hussein to Indonesia, December 17-19, 1970." Foreign Affairs Malaysia 3 (December 1970): 84-86.

"Joint Communique of Fifth ASEAN Ministerial Meeting, issued in Singapore, April 13-14, 1972." Foreign Affairs Malaysia 5 (June 1972): 32-36.

"Press Statement of Eight ASEAN Ministerial Meeting, issued in Kuala Lumpur, May 13-15, 1975." Foreign Affairs Malaysia 8 (June 1975): 40-41.

"Prime Minister on big powers and the region." Asian almanac 10 (9 September 1972): 5385-5386.

"Philippines' views on Southeast Asia." asian almanac 9 (10 April 1971): 4515.

"Speech by the Minister with Special Functions and Information, Tan Sri M. Ghazali bin Shafie on the Royal Address at the Dewan Negara (Senate) on March 23." Foreign Affairs Malaysia 4 (March 1971): 74-84.

"Speech by Tun Dr. Ismail Al-Haj bin Dato Haji Abdul Rahman,
Deputy Prime Minister of Malaysia, at the Singapore Press
Club Dinner in Shangri-La Hotel in Singapore on April 15."
Foreign Affairs Malaysia 5 (June 1972): 6-13.

"Tun Rasak's proposal for neutralization of southeast Asia,"
asian almanac 9 (20 March 1971): 4469-4470.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

ปฏิญญาว่าด้วยความ เป็นกลางของลาว

ณ กรุงเจนีวา ค.ศ. ๑๙๖๒

รัฐบาลแห่งสหภาพพม่า ราชอาณาจักรกัมพูชา แคนาดา สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนาม สาธารณรัฐฝรั่งเศส สาธารณรัฐอินเดียนีเซีย สาธารณรัฐประชาชนโปแลนด์ สาธารณรัฐเวียดนาม ราชอาณาจักรไทย สหภาพสาธารณรัฐโซเวียต โซเชี่ยลิสต์ สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ และสหรัฐอเมริกา ซึ่งผู้แทนของประเทศเหล่านี้ได้รวมในการประชุมระหว่างประเทศเพื่อระงับปัญหาลาว ค.ศ. ๑๙๖๑

- ๑๙๖๒

ก่อนรับการ เสนอคำแถลงความ เป็นกลางของรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรลาว ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ และรับทราบคำแถลงนี้ซึ่งรวมอยู่ในปฏิญญานี้ในฐานะที่เป็นส่วนประกอบของปฏิญญา ความสำเร็จเห็นชอบของรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรลาว และซึ่งมีตัวบทดังต่อไปนี้

รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรลาว

โดยที่ได้ตกลงใจว่าจะดำเนินการตามวิถีทางแห่งสันติภาพและความเป็นกลาง เพื่อให้สอดคล้องกับผลประโยชน์และนิทานของประชาชนลาวตลอดจนหลักการในแถลงการณ์รวม ณ เมืองซูริค ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ค.ศ. ๑๙๖๑ และในความตกลง นครเจนีวา ค.ศ. ๑๙๕๔ เพื่อสร้างลาวให้เป็นประเทศที่มีสันติภาพ ความเป็นกลาง เอกอกราช ประชาธิปไตย เอกภาพและความไพมบูรณ์รุ่งเรือง

จึงประกาศอย่างหนักแน่นว่า

๑) รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรลาวตกลงใจอย่างแน่วแน่ที่จะนำหลักการแห่งการอยู่ร่วมกันโดยสันติทั้งห้าประการมาใช้ในด้านความสัมพันธ์กับต่างประเทศ และจะพัฒนาความสัมพันธ์ฉันมิตรและสถาปนาความสัมพันธ์ทางทุกระดับกับประเทศทั้งปวง โดยเฉพาะ

กับประเทศเพื่อนบ้านเป็นอันดับแรก บนมูลฐานแห่งความเท่าเทียมกันและความเคารพ
ต่อเอกราชและอธิปไตยของราชอาณาจักรลาว

๒) เป็นเจตจำนงของประชาชนลาวที่จะคุ้มครองและประกันความเคารพต่อ
อธิปไตย เอกราช ความเป็นกลาง เอกภาพ และบูรณภาพทางอาณาเขตของราชอาณาจักรลาว

๓) รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรลาวจะไม่ใช้หรือคุกคามที่จะใช้กำลังบังคับใน
ทางใด ๆ ซึ่งอาจทำให้สันติภาพของประเทศอื่น ๆ ต้องเสื่อมเสียไป และจะไม่เข้า
แทรกสอดในกิจการภายในของประเทศอื่น ๆ

๔) รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรลาวจะไม่เข้าเป็นพันธมิตรทางทหารใด ๆ หรือ
เข้าร่วมในความตกลงใด ๆ ไม่ว่าทางทหารหรือทางอื่น ๆ ซึ่งเป็นการขัดแย้งกับความ
เป็นกลางของราชอาณาจักรลาว รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรลาวจะไม่ยินยอมให้มีการจัด
ตั้งฐานทัพต่างประเทศใด ๆ ขึ้นในอาณาเขตลาว จะไม่ยินยอมให้ประเทศใดใช้อาณาเขต
ลาวเพื่อความมุ่งประสงค์ทางทหารหรือเพื่อความมุ่งประสงค์ที่จะแทรกสอดในกิจการ
ภายในของประเทศอื่น ๆ ทั้งจะไม่ยอมรับนับถือการคุ้มครองของพันธมิตรหรือการร่วมกัน
ทางทหารใด ๆ รวมทั้งองค์การสนธิสัญญาป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๕) รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรลาวจะไม่ยินยอมให้มีการแทรกสอดใด ๆ จาก
ต่างประเทศในกิจการภายในของราชอาณาจักรลาว ไม่ว่าในรูปใด

๖) ในบังคับแห่งบทขอ ๕ ของพิธีสาร รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรลาวจะ
เรียกร้องให้มีการถอนกองทหารหรือเจ้าหน้าที่ทหารต่างประเทศซึ่งป่วนออกจาก
ราชอาณาจักรลาว และจะไม่ยินยอมให้มีการนำกองทหารหรือเจ้าหน้าที่ทหารต่างประเทศ
ใด ๆ เขามาในราชอาณาจักรลาว

๗) รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรลาวจะยอมรับความช่วยเหลือโดยตรงและโดย
ไม่มีเงื่อนไขจากประเทศทั้งปวงที่ประสงค์จะช่วยราชอาณาจักรลาว เสริมสร้าง เศรษฐกิจ
แห่งชาติให้เป็นอิสระ และปราศจากการควบคุมจากภายนอกบนมูลฐานแห่งความเคารพ
ต่ออธิปไตยของราชอาณาจักรลาว

๘) รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรลาวจะเคารพสนธิสัญญา และความตกลงที่ได้ลงนามไว้โดยสอดคล้องกับผลประโยชน์ของประชาชนลาว และนโยบายสันติภาพและความ เป็นกลางแห่งราชอาณาจักร โดยเฉพาะความตกลงนครเจนีวา ค.ศ. ๑๙๖๒ และจะยกเลิกสนธิสัญญาและความตกลงทั้งปวงซึ่งขัดต่อหลักการ เหล่านั้น

คำแถลงความเป็นกลางของรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรลาวนี้ จะได้ประกาศใช้ตามวิถีทางแห่งรัฐธรรมนูญ และจะมีผลใช้บังคับอย่างกฎหมาย

ราชอาณาจักรลาวขอวิงวอนต่อรัฐทั้งปวงที่เข้าร่วมในการประชุมระหว่างประเทศ เพื่อระงับปัญหาลาว และรัฐอื่น ๆ ทั้งปวงให้ยอมรับนับถืออธิปไตย เอกภาพ ความเป็นกลาง เอกภาพ และบูรณภาพทางอาณาเขตของราชอาณาจักรลาวใหม่ปฏิบัติตามหลักการ เหล่านี้ทุกประการ และให้ละเว้นจากการปฏิบัติการใด ๆ ที่ขัดแย้งกับหลักการ เหล่านี้

ยืนยันหลักการที่จะเคารพอธิปไตย เอกภาพ เอกภาพ และบูรณภาพทางอาณาเขตของราชอาณาจักรลาว และการไม่เข้าแทรกสอดในกิจการภายในของลาว ซึ่งมีอยู่ในความตกลงนครเจนีวา ค.ศ. ๑๙๕๔

กล่าวย้ำหลักการที่จะเคารพความเป็นกลางของราชอาณาจักรลาว ตกลงกันว่า หลักการที่กล่าวข้างต้น ประกอบเป็นมูลฐานสำหรับการระงับปัญหาลาวโดยสันติ

ตระหนักอย่างยิ่งว่า เอกภาพและความเป็นกลางของราชอาณาจักรลาวจะช่วยการพัฒนาทางประชาธิปไตยโดยสันติของราชอาณาจักรลาว และจะช่วยให้ความปรองดองและ เอกภาพแห่งชาติในประเทศนั้นสัมฤทธิ์ผล ตลอดจนจะช่วยเหลือเสริมสร้างสันติภาพและความมั่นคงในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อีกด้วย

๑. ขอประกาศอย่างหนักแน่น ตามเจตจำนงของรัฐบาล และประชาชนแห่งราชอาณาจักรลาวตั้งได้แสดงไว้ในคำแถลงความเป็นกลางของรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรลาว ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๖๒ ว่า รัฐบาลเหล่านี้ยอมรับนับถือ

และจะเคารพและปฏิบัติตามอธิปไตย เอกราช ความเป็นกลาง เอกภาพ และบูรณภาพ
ทางอาณาเขตแห่งราชอาณาจักรลาวในทุกวิถีทาง

๒. รับโดยเฉพาะว่า

(ก) รัฐบาลเหล่านี้จะไม่กระทำ หรือมีส่วนร่วมในการกระทำในทางใด ๆ
ซึ่งอาจจะทำให้อธิปไตย เอกราช ความเป็นกลาง เอกภาพ หรือบูรณภาพทางอาณาเขต
ของราชอาณาจักรลาวต้อง เสื่อม เสี่ยงไป ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

(ข) รัฐบาลเหล่านี้จะไม่ใช้ หรือคุกคามที่จะใช้กำลังบังคับ หรือมาตรการ
อื่นใด ซึ่งอาจทำให้สันติภาพในราชอาณาจักรลาวต้อง เสื่อม เสี่ยงไป

(ค) รัฐบาลเหล่านี้จะละเว้นจากการ เข้าแทรกสอดทั้งปวง ในกิจการภายใน
ของราชอาณาจักรลาว ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

(ฆ) รัฐบาลเหล่านี้จะไม่ตั้ง เงื่อนไขที่มีลักษณะ เป็นการ เมืองไว้ในความ
ช่วยเหลือใด ๆ ซึ่งรัฐบาลเหล่านี้อาจเสนอให้ หรือซึ่งราชอาณาจักรลาวอาจแสวงหา

(ง) รัฐบาลเหล่านี้จะไม่นำราชอาณาจักรลาว ไม่ว่าจะเป็นในทางใด เข้า
เป็นพันธมิตรทางทหารใด ๆ หรือเข้าร่วมในความตกลงอื่นใด ไม่ว่าทางทหารหรือทาง
อื่นซึ่ง เป็นการขัดแย้งกับความเป็นกลางของราชอาณาจักรลาว หรือจะไม่เชื่อ เชิญหรือ
สนับสนุนราชอาณาจักรลาวให้เข้าร่วมเป็นพันธมิตร เช่นว่านั้น หรือเพื่อทำความตกลง เช่น
ว่านั้น

(จ) รัฐบาลเหล่านี้จะเคารพความประสงค์ของราชอาณาจักรลาวในการที่ไม่
ยอมรับนับถือความคุ้มครองของพันธมิตร หรือการร่วมกันทางทหารใด รวมทั้งองค์การ
สนธิสัญญาป้องกันร่วมกันแห่ง เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

(ฉ) รัฐบาลเหล่านี้จะไม่นำกองทหารหรือเจ้าหน้าที่ทหารต่างประเทศ ไม่ว่า
ในรูปใด ๆ เข้าไปในราชอาณาจักรลาว หรือจะไม่อำนวยความสะดวกหรือรู้ เห็นเป็นใจ
ควยประการใด ๆ ต่อการนำกองทหารหรือเจ้าหน้าที่ทหารต่างประเทศใด ๆ เข้าไปใน
ราชอาณาจักรลาว

(ข) รัฐบาลเหล่านี้จะไม่จัดตั้ง หรืออำนวยความสะดวก หรือรู้เห็นเป็นใจ
 ควบประการใด ๆ ต่อการจัดตั้งฐานทัพต่างประเทศใด ๆ จุดที่มั่นต่างประเทศหรือสถานที
 ตั้งทางทหารต่างประเทศไม่ว่าประเภทใด ในราชอาณาจักรลาว

(ข) รัฐบาลเหล่านี้จะไม่ใช้อำนาเขตของราชอาณาจักรลาว เพื่อการแทรก
 สอดในกิจการภายในของประเทศอื่น

(ฅ) รัฐบาลเหล่านี้จะไม่ใช้อำนาเขตของประเทศใด ๆ รวมทั้งของประเทศ
 ตนเอง เพื่อการแทรกสอดในกิจการภายในของราชอาณาจักรลาว

๓. วิวอนต่อรัฐอื่น ๆ ทั้งปวงให้ยอมรับนับถือ เคารพ และปฏิบัติตามอธิปไตย
 เอกราช และความเป็นกลาง กับทั้ง เอกภาพและบูรณภาพทางอาณาเขตแห่งราชอาณาจักร
 ลาวในทุกวิถีทาง และให้ละเว้นจากการกระทำที่ขัดแย้งกับหลักการเหล่านี้ หรือกับบทอื่น ๆ
 ของปฏิญญานี้

๔. ในกรณีที่มีการละเมิดหรือการคุกคามที่จะละเมิดอธิปไตย เอกราช ความ
 เป็นกลาง เอกภาพ หรือบูรณภาพทางอาณาเขตของราชอาณาจักรลาว รัับที่จะปรึกษา
 หารือร่วมกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรลาว และระหว่างรัฐบาลเหล่านี้ เพื่อพิจารณา
 มาตรการที่อาจปรากฏว่าจำเป็นเพื่อประกันการปฏิบัติตามหลักการเหล่านี้ และบทอื่น ๆ
 ของปฏิญญานี้

๕. ปฏิญญานี้จะมีผลใช้บังคับ เมื่อได้มีการลงนามกันแล้ว และปฏิญญานี้พร้อม
 กับคำแถลงความเป็นกลางของรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรลาว ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม
 ค.ศ. ๑๙๖๒ นั้น จะถือว่าประกอบเป็นความตกลงระหว่างประเทศ ปฏิญญานี้จะเก็บ
 รักษาไว้ในสถานบรรณสารของรัฐบาลสหราชอาณาจักร และสหภาพโซเวียตโซเชี่ยลิสต์
 ซึ่งจะเป็นผู้จัดส่งสำเนาปฏิญญาที่รับรองว่าถูกต้องให้แก่รัฐผู้ลงนามอื่น ๆ และให้แก่อรัฐ
 อื่น ๆ ทั้งปวงในโลก

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้มีอำนาจเต็มผู้ลงนามข้างท้ายนี้ ได้ลงนามในปฏิญญา
 นี้แล้ว

ทำขึ้นเป็นสองฉบับ ณ นครเจนีวา เมื่อวันที่สิบสาม กรกฎาคม คริสต์ศักราช
หนึ่งพันเก้าร้อยหกสิบสอง เป็นภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาฝรั่งเศส ภาษาลาว และ
ภาษารุสเซีย ควบทแต่ละฉบับเป็นหลักฐานเท่าเทียมกัน

ฝ่ายรัฐบาลแห่งสหภาพพม่า

อู ทิ หาน

ฝ่ายรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา

เนียก เตียวหลง

ฝ่ายรัฐบาลแห่งแคนาดา

เอช. ซี. กรีน

เชสเตอร์ รอนนิง

ฝ่ายรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

เชน ยี่

ฝ่ายรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนาม

อิ่ง วัน เคียม

ฝ่ายรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศส

เอม. คูฟ เคอ มูร์วิดล์

จาคส์ ฐูช

ฝ่ายรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐอินเดี

วี. เค. กริชนา เมนอน

ฝ่ายรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาชนโปแลนด์

เอ. ราบักกี

ฝ่ายรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐเวียดนาม

วู วัน เมอ

ทันห์

ฝ่ายรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย

ศิริเอก ชัยนาม

ฝ่ายรัฐบาลแห่งสหภาพสาธารณรัฐโซเวียตโซเชียนิสต์

เอ. โกรมีโก

ฝ่ายรัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และ
ไอร์แลนด์เหนือ

ฮูม

มัลคอม แมคโคเนลด์

ฝ่ายรัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกา

คีน รัสก์

คัมบลิว. อเวอเรลด์ แฮร์ริแมน

ภาคผนวก ข.

ปฏิญญากัวลาตัน เปอร์

(ว่าด้วยการกำหนดให้ภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นเขตแห่ง สันติภาพ เสรีภาพ และความเป็นกลาง)

เรา รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศของอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และผู้แทนพิเศษของคณะปฏิวัติแห่งประเทศไทย

ตระหนักถึงแนวโน้มสำคัญที่จะนำไปสู่การสถาปนา เขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ ดังที่ปรากฏใน "สนธิสัญญาว่าด้วยการห้ามอาวุธนิวเคลียร์ในลาตินอเมริกา" และปฏิญญากรุงดูซอกา ที่ประเทศแอฟริกาเป็นเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ ด้วยความมุ่งหมายที่จะ ส่งเสริมสันติภาพ และความมั่นคงของโลก โดยการลดอาณาบริเวณของความขัดแย้งและความตึงเครียดระหว่างประเทศลง

ยืนยันถึงข้อผูกพันที่เรามีต่อหลักการที่ปรากฏใน "ปฏิญญากรุงเทพา" ซึ่งได้สถาปนาสมาคมอาเซียนขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๖๗ อันมีข้อความว่า "กลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต่างก็มีความรับผิดชอบเบื้องต้นร่วมกันในการ เสริมสร้าง เสถียรภาพ ทาง เศรษฐกิจและสังคมของภูมิภาคและในการให้มีการพัฒนาประเทศโดยสันติและรุดหน้า กลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มุ่งมั่นที่จะค้ำประกัน เสถียรภาพและความมั่นคงของตนให้ปลอดจากการแทรกแซงภายนอกไม่ว่าในรูปหรือลักษณะใด เพื่อที่จะดำรงรักษาไว้ซึ่งลักษณะประจำชาติ อันเป็นไปตามอุดมการณ์และความมุ่งมาดปรารถนาของประชาชนของประเทศเหล่านั้น"

เห็นพ้องกันว่า การให้ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นกลางนั้น เป็นวัตถุประสงค์ที่พึงปรารถนา และเห็นว่าเราควรแสวงหาหนทางและวิธีการต่าง ๆ เพื่อที่จะทำความปรารถนาให้ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นกลางนี้ได้เป็นจริงขึ้น และ

แน่ใจว่าเวลานี้เป็นโอกาสที่เหมาะสมแล้วสำหรับการดำเนินการร่วมกัน เพื่อแสดงให้เป็นที่ประจักษ์แจ้งถึงความปรารถนาอันแรงกล้าของประชาชนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่จะรักษาภาวะของสันติภาพและเสถียรภาพไว้ อันเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งสำหรับเอกชนและความเจริญทาง เศรษฐกิจและสังคมของตน

เชื่อมั่นในคุณค่าของความร่วมมือส่วนภูมิภาค ซึ่งได้ชักนำให้ประเทศของเรา ร่วมมือกันในกิจการด้าน เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมภายในสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ปรารถนาที่จะให้มีการผ่อนคลายความตึงเครียดระหว่างประเทศ และที่จะให้บรรลุถึงซึ่งสันติภาพที่ยั่งยืนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ซาบซึ้งในจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์อันทรงคุณค่าของสหประชาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักการที่เกี่ยวกับการให้ความเคารพต่ออธิปไตย และบูรณภาพแห่งดินแดนของรัฐทั้งหลาย การละเว้นจากการคุกคามหรือการใช้กำลัง การยุติข้อพิพาทระหว่างประเทศโดยสันติวิธี การมีสิทธิเท่าเทียมกัน และสิทธิในการกำหนดจิตใจตนเอง และการไม่แทรกแซงกิจการภายในของรัฐอื่น

เชื่อในคุณค่าที่ยังคงมีอยู่ของ "ปฏิญญาว่าด้วยการส่งเสริมสันติภาพของโลก และความร่วมมือระหว่างกันในโลก" ของการประชุม ณ เมืองบันดุง ปี ค.ศ. ๑๙๕๕ ซึ่งได้กำหนดหลักการ เพื่อให้รัฐต่าง ๆ อยู่ร่วมกันโดยสันติไว้ด้วย

รับรองสิทธิของทุกรัฐ ไม่ว่าใหญ่หรือเล็ก ที่จะดำรงตนอยู่โดยปราศจากการแทรกแซงจากภายในของตน เพราะการแทรกแซงดังกล่าวจะมีผลกระทบกระเทือนต่อ เสรีภาพ เอกอกราช และบูรณภาพของรัฐนั้น ๆ

อุทิศตนให้แก่การขำรงไว้ซึ่งสันติภาพ เสรีภาพ และเอกอกราชสมบัติของรัฐต่าง ๆ

เชื่อในความจำเป็นที่จะต้องเผชิญกับปัญหาปัจจุบันและเหตุการณ์ใหม่ ๆ ต่าง ๆ ด้วยความร่วมมือกับทุกชาติที่รักสันติภาพและเสรีภาพ ทั้งที่อยู่ภายในและภายนอก

ภูมิภาคนี้ เพื่อที่จะส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ และความสามัคคีแห่งโลก

จึงขอแถลงไว้ ณ ที่นี้ว่า

๑. อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และประเทศไทย มีความมุ่งมั่นที่จะพยายามดำเนินการที่จำเป็นในขั้นต้น เพื่อให้ได้มาซึ่งการรับรองและการเคารพต่อเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ ว่าเป็นเขตแห่งสันติภาพ เสรีภาพ และความเป็นกลาง ปลอดภัยจากการแทรกแซงจากประเทศภายนอก ไม่ว่าจะในรูปหรือลักษณะใด

๒. ประเทศในเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ควรจะใช้ความพยายามอย่างพร้อมเพรียงกัน เพื่อขยายขอบเขตแห่งการร่วมมือระหว่างกัน อันจะเป็นการเกื้อกูลต่อกำลังและความเป็นปึกแผ่นของตน และต่อสัมพันธ์ภาพอันใกล้ชิดยิ่งขึ้นระหว่างกัน

ประกาศ ณ กัวดาลูเปร์ ในวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๕๑

(ลงชื่อ) อาคัม มาลิก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ในนามของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

(ลงชื่อ) คุณ อับดุล ราซัค บิน ฮุสเซน นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศ ในนามของมาเลเซีย

(ลงชื่อ) คาร์ลอส พี. โรมิวโล รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศ ในนามของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

(ลงชื่อ) เอต. ราชารัตนัม รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศ ในนามของสาธารณรัฐสิงคโปร์

(ลงชื่อ) ถนัด คอมันตร์ ผู้แทนพิเศษของคณะปฏิวัติ ในนามของราชอาณาจักรไทย

ภาษาพม่า.

SPECIAL ASEAN MINISTERIAL MEETING
26-27 NOVEMBER 1971, KUALA LUMPUR
JOINT COMMUNIQUE

As agreed at their Meeting in New York on 2nd October 1971, a Meeting of Foreign Ministers of ASEAN countries was held in Kuala Lumpur on 26-27 November 1971. The Meeting was attended by the Minister of Foreign Affairs of Indonesia, His Excellency Tun Adam Malik; the Prime Minister and Minister of Foreign Affairs of Malaysia, His Excellency Tun Haji Abdul Razak bin Hussein; the Secretary of Foreign Affairs of the Philippines, His Excellency Dr. Carlos P. Romulo; the Minister of Foreign Affairs of Singapore, His Excellency Mr. S. Rajaratnam and the Special Envoy of the National Executive Council of Thailand. His Excellency Tun Thanat Khoman. The Foreign Ministers' Meeting was preceded by a meeting of their officials on 25th - 26th November 1971.

2. The Meeting was held in a very formal and friendly atmosphere and was characterized by free and frank discussions in the spirit of regional cooperation and consultation among ASEAN member countries.
3. The Foreign Ministers and the Special Envoy exchanged views and discussed matters of mutual interest concerning recent developments in the international situation as they affect the region of South East Asia.
4. The Foreign Ministers and the Special Envoy agreed to continue to consult each other with a view to fostering an integrated approach on all matters and developments which affect the South East Asian region.

5. At the end of their deliberations, the Foreign Ministers and the Special Envoy signed and issued a Declaration in which they stated their determination to exert initially necessary efforts to secure the recognition of and respect for South East Asia as a Zone of Peace, Freedom and Neutrality, free from any form or manner of interference by outside Powers, and also stated that South East Asian countries should make concerted efforts to broaden the areas of cooperation which would contribute to their strength, solidarity and closer relationship.

6. The Foreign Ministers and the Special Envoy agreed that their concern for peace and stability should be manifested through a Meeting at the highest level. They accordingly agreed to recommend that a Summit Meeting of the Heads of State or Government of the members of ASEAN be held in Manila at a date to be announced later.

7. The Foreign Ministers and the Special Envoy also agreed that they would bring the contents of their Declaration to the attention of the other countries of South East Asia and would encourage them to associate themselves with the aspirations and objectives expressed in the Declaration.

8. The Foreign Ministers and the Special Envoy also agreed to establish a Committee of Senior Officials initially of the ASEAN countries to study and consider what further necessary steps should be taken to bring about the realization of their objectives. The Committee would be convened in Malaysia.

9. The Foreign Ministers and the Special Envoy expressed their sincere appreciation and gratitude to the Government

and people of Malaysia for the warm and generous hospitality extended to them during the Meeting.

Kuala Lumpur
27th November, 1971

พาดูพาดู ง.

PRESS RELEASE OF THE THREE-DAY CONFERENCE
at Baguio in the Philippines
22 June 1973

Senior officials from Indonesia, Malaysia, the Philippines, Singapore and Thailand concluded their three-day Conference at Baguio, in the Philippines on 22 June 1973, noting that "steady progress" had been made toward "the realization of the Zone of Peace, Freedom and Neutrality in Southeast Asia."

The Committee of Senior Officials from the five Southeast Asian countries began their meeting at Baguio on 20 June 1973, considered ways and means of implementing the concept on the Zone of Peace, Freedom and Neutrality as enunciated in the Kuala Lumpur Declaration of 27 November 1971.

Without disclosing details of their talks, the Committee said in a communique that "the Committee held the view that a regional machinery for the pacific settlement of disputes among the Zone countries was not only desirable but necessary. It agreed on certain measures that may be undertaken by parties to a dispute to achieve peaceful settlement, prior to the establishment of the Zone."

On the Zone itself, the Committee of Senior Officials said it discussed the content and nature of the recognition and respect of the Zone and agreed on certain expectations of the Zone States from countries which would recognize and respect the Zone.

The Communique concluded that the Committee felt "steady progress" had been made toward "the realization of the Zone of Peace, Freedom and Neutrality" in the Southeast Asian region.

Thailand was represented at the just-concluded Meeting by Mr. Phan Wannamethee, Director General of the Political Department, Dr. Kosol Sindhavanond, M.R. Thep Devakula, Chief of the Southeast Asia Division, and Mr. Nitya Pibulsonggram, all of the Thai Ministry of Foreign Affairs.

พจนานุกรม ๑.

OFFICIAL NOTES

PRESS STATEMENT

of the

Fifth Meeting of the Committee of Senior Officials of ASEAN Countries

Bangkok, January 5, 1975

1. The Fifth Meeting of the Committee of Senior Officials established by the Foreign Ministers of ASEAN Countries in November 1971, was held in Bangkok from January 3-5, 1975.

2. The Committee continued its study on how to bring about the realization of the objectives of the Kuala Lumpur Declaration.

3. Following its decision at the Fourth Meeting, the Committee undertook a review of the work done at its earlier meetings in formulating a "blueprint" for the Zone of Peace, Freedom and Neutrality and felt that their task is now in its final stages.

4. The Committee indentified certain topics which remained to be considered and agreed to establish a working group which shall, as a matter of priority, study and make recommendations on the form and contents of a document embodying the underlying concepts of a Treaty of Amity and Co-operation, procedures for pacific settlement of disputes among Zone states as well as steps to be taken to deter violation of the Zone and measures to be taken in the event of such violation. The Working Group will be convened in Bangkok in February 1975.

5. The Committee will hold its next meeting in Malaysia, at a date to be agreed upon later, to consider the results of the study of the Working Group with a view to submitting its recommendations to the Foreign Ministers at the Eighth ASEAN Ministerial Meeting in Kuala Lumpur.

ภาคผนวก ฉ.

ปฏิญญาสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

.....

รัฐมนตรีเปรูซีเคียมฝ่ายการเมืองรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศอินโดนีเซีย รองนายกรัฐมนตรีมาเลเซีย รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศฟิลิปปินส์ รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศสิงคโปร์ และรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศไทย

ระลึกว่ามีผลประโยชน์และปัญหาเหมือนกันอยู่ในบรรดาประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเชื่อมั่นว่ามีความจำเป็นที่จะกระชับเกลียวสัมพันธ์ของความ เป็นปึกแผ่นและร่วมมือในส่วนภูมิภาคให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

ปรารถนาที่จะก่อตั้งรากฐานอันมั่นคงเพื่อกระทำการร่วมกันในอนาคตที่จะส่งเสริมความร่วมมือส่วนภูมิภาคในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ด้วยเจตนารมณ์แห่งความ เสมอภาค และความร่วมมือรวมใจและโดยประการนี้ก็จะช่วยให้มีสันติภาพ ความ ก้าวหน้า และความเจริญรุ่งเรืองในภูมิภาค

ตระหนักว่าในโลกที่ต้องพึ่งพาอาศัยกันยิ่งขึ้นนี้ อุดมการณ์อันพึงเทอคุณค่าเพื่อ สันติภาพ เสรีภาพ ความยุติธรรมทางสังคม และความผาสุกในทางเศรษฐกิจจะบรรลุ ผลอย่างดียิ่งได้ก็โดยการเสริมสร้างความเข้าใจอันดี ความเป็นเพื่อนบ้านที่ดี และ ความร่วมมืออย่างจริงจังในบรรดาประเทศในภูมิภาคซึ่งมีสายสัมพันธ์ในทางประวัติ- ศาสตร์ และวัฒนธรรมต่อกันอยู่แล้ว

พิจารณาเห็นว่าประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความรับผิดชอบ ร่วมกันในอนาคตที่จะสร้างเสริมเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและสังคมส่วนภูมิภาคให้ มั่นคง และจักประจักษ์ให้การพัฒนาประเทศดำเนินไปโดยสันติและก้าวหน้า และเห็นว่า ประเทศเหล่านี้มีความตั้งใจแน่วแน่ที่จะให้เสถียรภาพและความมั่นคงของตนพ้นจาก การแทรกแซง จากภายนอกไม่ว่าในรูปหรือลักษณะใด ทั้งนี้เพื่อที่จะดำรงรักษาไว้ ซึ่งลักษณะความเป็นชาติของแต่ละประเทศตามอุดมการณ์และความมุ่งปรารถนาของ

ประชาชนของตน

ยืนยันว่า ฐานทัพต่างชาติทั้งหมดมีอยู่เป็นการชั่วคราวและคงอยู่ได้ก็โดย
ความเห็นพ้องที่แสดงออกโดยชัดแจ้งของประเทศที่เกี่ยวข้องเท่านั้น และมีใค้มุ่งที่
จะให้ใช้โดยทางตรงหรือโดยทางอ้อมเพื่อบอนทำลายเอกราชของชาติและอิสรภาพ
ของรัฐในอาณาบริเวณนั้น หรือทำให้กระบวนการการพัฒนาประเทศต้องเสื่อมเสีย
ผันแปรไป

จึงประกาศ ณ ที่นี้ว่า

ประการที่หนึ่ง ให้ก่อตั้งสมาคมสำหรับความร่วมมือส่วนภูมิภาคระหว่าง
ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เรียกว่า สมาคมแห่งประชาชาติตะวันออกเฉียงใต้

ประการที่สอง จุดหมายและความมุ่งประสงค์ของสมาคม คือ

๑. เพื่อเร่งรัดความเจริญทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางสังคม และ
การพัฒนาทางวัฒนธรรมในภูมิภาคโดยความเพียรพยายามร่วมกันด้วย
เจตนารมย์แห่งความเสมอภาคและความร่วมมือร่วมใจ ทั้งนี้ เพื่อ
เสริมรากฐานสำหรับประชาคมที่มีความรุ่งเรืองและสันติสุขแห่งประชา
ชาติในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
๒. ส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาคโดยเคารพอย่างแน่วแน่ใน
ความยุติธรรม และหลักแห่งเนติธรรมในการดำเนินความสัมพันธ์
ระหว่างบรรดาประเทศในภูมิภาค และยึดมั่นในหลักการแห่งกฎบัตร
สหประชาชาติ
๓. ส่งเสริมให้มีการร่วมมือกระทำการอย่างจริงจังและความช่วยเหลือ
ซึ่งกันและกันในเรื่องที่มีผลประโยชน์ร่วมกันในด้านเศรษฐกิจ สังคม
วัฒนธรรม วิชาการ วิทยาศาสตร์และการบริหาร
๔. จัดให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในรูปแบบของการอำนวยความสะดวก

ทางการ ฝึกอบรมและวิจัยในด้านการศึกษา วิชาชีพ วิชาการและ
การบริหาร

๕. ร่วมมือกระทำการอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อการใช้ประโยชน์
มากขึ้นในการเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม การขยายการค้าซึ่งรวม
ถึงการศึกษาค้นคว้าในเรื่องการค้าระหว่างประเทศเกี่ยวกับโอกาส
การปรับปรุงบริการความสะดวกเกี่ยวกับการขนส่งและคมนาคม และ
การยกระดับการครองชีพของประชาชนของตน
๖. ส่งเสริมการศึกษาเกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
๗. ดำรงไว้ซึ่งความร่วมมืออย่างใกล้ชิดและมีผลประโยชน์กับองค์การ
ระหว่างประเทศ และในสวนภูมิภาคในปัจจุบันที่มีจุดหมายและความ
มุ่งประสงค์คล้ายคลึงกัน และที่จะแสวงหาช่องทางทั้งหลายให้มีความ
ร่วมมือระหว่างกันให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น

ประการที่สาม เพื่อกำหนดการให้เป็นไปตามจุดหมายและความมุ่งประสงค์
ดังกล่าว จึงได้จัดตั้งกลไกต่อไปนี้

- (ก) การประชุมประจำปีของรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศซึ่งจะหมุนเวียน
กันไปและเรียกว่าการประชุมรัฐมนตรีสมาคมประชาชาติเอเชียตะวัน
ออกเฉียงใต้ การประชุมพิเศษของรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศอาจ
มีขึ้นได้ตามที่จำเป็น
- (ข) คณะกรรมการประจำ โดยมีรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศของประเทศ
เจ้าภาพหรือผู้แทนเป็นประธาน และมีสมาชิกประกอบด้วยเอกอัคร-
ราชทูต ของประเทศสมาชิกอื่นที่ประจำอยู่ในประเทศนั้น เป็นผู้ดำเนิน
งานของสมาคมในระยะเวลาระหว่างการประชุมรัฐมนตรีว่าการ
ต่างประเทศแต่ละครั้ง
- (ค) คณะกรรมการเฉพาะเรื่องและคณะกรรมการถาวรประกอบด้วย

ผู้เชี่ยวชาญและเจ้าหน้าที่ในแต่ละเรื่อง

(ง) สำนักเลขาธิการแห่งชาติในแต่ละประเทศสมาชิก เพื่อดำเนินงานของสมาคมในนามของประเทศนั้น และเพื่อให้บริการแก่การประชุมประจำปีหรือการประชุมพิเศษของรัฐมนตรีว่าการต่างประเทศ คณะกรรมการประจำและคณะกรรมการอื่น ๆ ซึ่งอาจจัดตั้งขึ้นภายหลัง

ประการที่สี่ สมาคมจะเปิดให้รัฐทั้งหมดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งยอมรับจุดหมาย หลักการ และความมุ่งประสงค์ดังกล่าวเข้าร่วมด้วย

ประการที่ห้า สมาคมเป็นสัญลักษณ์ของความตั้งใจร่วมกันของประชาชาติในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในอันที่จะสมานสัมพันธ์ฉันมิตรและร่วมมือกัน และจะเพียรพยายามร่วมกันและเสียสละเพื่อให้ประชาชนของตนและอนุชนได้รับประสาทพรแห่งสันติภาพ เสรีภาพ และความเจริญรุ่งเรือง

ทำขึ้น ณ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๖๗

อินโคนีเซีย	(ลงนาม)	อาคัม มาลิก รัฐมนตรีเปรีชเคียมฝ่ายการเมือง/รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศ
มาเลเซีย	(ลงนาม)	ตนอับดุล ราซัค รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกลาโหม และรัฐมนตรี ว่าการพัฒนาการแห่งชาติ
ฟิลิปปินส์	(ลงนาม)	นาร์ซีสโซ รามอส รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศ
สิงคโปร์	(ลงนาม)	เอส ราซาร์ตันัน รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศ
ไทย	(ลงนาม)	ถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีว่าการต่างประเทศ

ถาตตพพวท ข.

STATEMENT

by

H.E. Thanat Khoman

Special Envoy of the National Executive Council of
Thailand at the Closing Ceremony of
the ASEAN Foreign Ministers Meeting
Kuala Lumpur, November 27, 1971

Mr. Chairman:

I wish, at the outset, to express my genuine pleasure in being back in this lovely and hospitable capital city and my grateful appreciation to the Government of Malaysia and particularly its respected and eminent Prime Minister, for hosting this highly significant ASEAN ministerial meeting which followed the very useful one held in New York last month, under the Honourable Prime Minister's chairmanship.

Thailand wholeheartedly supports this format of international meeting held in a congenial but serious and businesslike atmosphere, free from undue publicity, fanfare and glamour. For the task which confronts us is of such vital importance that we cannot and should not be distracted by other less dedicated considerations. The paramount objective before us is nothing less than the welfare and the survival of our respective countries as free and independent nations. That is why in spite of recent internal administrative changes in Thailand, the Chairman of the National Executive Council, Field Marshal Thanom Kittikachorn insisted that I should come as the Special Envoy of the Council to attend this crucial meeting. This is a measure of the importance my country

attaches to the present ministerial meeting and to the policy of regional co-operation in general which Thailand continues to support and to uphold.

That this meeting is important there can hardly be any doubt. Where else can we find a meeting of five nations which assembles Prime Minister of Malaysia, a current President of the General Assembly of the United Nations, Dr. Adam Malik, and a past President of the General Assembly, General Carlos P. Romulo, Foreign Minister S. Rajaratnam of Singapore and even a Special Envoy joining a ministerial meeting. This is one of the rare case if not the first time that a Special Envoy joins other Ministers at such a meeting as this.

Since we met in New York a few weeks ago, much has happened on the international scene. Among the many momentous changes there was the question of Chinese representation at the United Nations which has now been resolved. As a result, a whole new situation has emerged and has brought about repercussions on the Southeast Asian and indeed on the world-wide scene which cannot as yet be accurately assessed. No doubt, the tenuous threads and above all the fragile fabric of Asian political life have been affected, for better or for worse, by the historic decision at the United Nations, and the balance of forces in Asia as well as in the world has been significantly altered. Certain other realities have also been brought to our attention since the arrival in New York of the PRC's delegation, particularly by its first statement before the General Assembly of the United Nations. Soon representatives of the PRC will be attending such regional bodies as ECAFE in Bangkok and the Asian Institute of Economic Development in Singapore, not to mention all the various regional offices of the United Nations agencies which are located in this area.

While the presence of the PRC is becoming increasingly prominent, other major powers show themselves to be less preoccupied with external involvement or commitment. Another great power, on its part, has manifested evident concern about the possibility that the power vacuum left by the Western powers in an area which is rich in actual and potential resources may be filled to the detriment of its national interests. That is why it has notably increased its activities in economic and diplomatic as well as other fields.

The announcement of the forthcoming visit by President Nixon to Peking is another indication of change, to which small countries will have to adjust themselves as best they can.

Facing a succession of important events and rapidly changing conditions, can the free nations of Southeast Asia which are concerned with preserving their freedom and independence remain impassive and watch idly the changing circumstances which may gravely affect their national existence? Or should they calmly and courageously face the new situation and use all the resources at their command to search for ways and means to influence the courses of events in a direction that will serve and satisfy their national interests and enhance the prospects of achieving for Southeast Asia and its peoples a lasting peace and a brighter future. As small and developing nations, it will be ineffectual and perhaps even risky for us to act singly. With this realization we have come, as close friends and neighbours, to find a common approach to the problems facing all of us.

Within the short few days that we have spent together in a pleasantly relaxed atmosphere, and belying the gloomy predictions of some prophets of ill omen, we have succeeded—thanks to the harmonizing persuasiveness of our host, the

Honourable Prime Minister of Malaysia, to bridge our diverging opinions and viewpoints. The agreement we have reached on the joint Declaration is a glowing tribute to the pervasive ASEAN spirit. It is also an unmistakable realization that the nations composing our organization are conscious of the necessity, for their own sake and interest, to work together in harmony and in effective co-operation while maintaining and preserving their other international obligations and commitments. In this joint effort and co-ordination, they gain an increasing strength and can face with greater measure of confidence the problems and difficulties which may lie ahead.

Although the joint Declaration on the Peace, Freedom and Neutrality of Southeast Asia may be a modest step in the right direction, it represents, nevertheless, in the eyes of keen observers, a highly significant milestone in the history of this region. Undoubtedly, this will have to be followed by many other landmarks if we want the road to lead us to a future of welfare and stability. We shall have to gain wider acceptance and support from other Southeast Asian nations, as well as from the major powers. Many more painstaking efforts will have to be made to overcome expectable obstacles and setbacks. But the beginning has already been made and I have the impression that none of us would want to look back until the ultimate goal is attained. Here in this beautiful city of Kuala Lumpur, the cornerstone for future Asian peace, freedom and neutrality has been laid, it remains for all of us and those who will come after us to build a worthy edifice to serve the well-being of millions of our people yearning for peace, stability and progress.

ภาคผนวก ข.

สนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือ
ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

.....

คำปรารภอักษรคำผู้ทำสัญญา

มีความสำนึกในความผูกพันที่มีอยู่ในทางประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และวัฒนธรรม ซึ่งได้ผูกพันประชาชนของตนไว้ด้วยกัน

มีความหวังที่จะส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาค โดยยึดถือการเคารพ ความยุติธรรม และหลักเกณฑ์แห่งกฎหมาย และโดยเพิ่มพูนพลังอันเข้มแข็งของภูมิภาคในความสัมพันธ์ของตน

โดยปรารถนาที่จะเพิ่มพูนสันติภาพ มิตรภาพ และความร่วมมือกันในเรื่องใด ๆ ที่กระทบกระเทือนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์และหลักการแห่งกฎบัตรสหประชาชาติ หลักการสิบประการซึ่งได้รับเอาแล้วโดยการประชุมเอเชีย-แอฟริกา ณ เมืองบันดุง เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ค.ศ. ๑๙๕๕ ปฏิญญาแห่งสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งได้ลงนามกัน ณ กรุง เทพา เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ค.ศ. ๑๙๖๗ และปฏิญญาซึ่งได้ลงนามกัน ณ กรุงกัวดาลาลัมเปร์ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๗๑

มีความเชื่อมั่นว่าการระงับข้อขัดแย้งหรือกรณีพิพาทระหว่างประเทศของตนจะต้องกำหนดให้เป็นระเบียบโดยกระบวนการที่มีเหตุผล มีประสิทธิภาพ และมีความยืดหยุ่นเพียงพอ โดยเลี้ยงที่จะใช้เท่าที่ในทางปฏิบัติใด ๆ ซึ่งอาจเป็นอันตรายหรือเป็นการขัดขวางต่อความร่วมมือกัน

โดยเชื่อในความจำเป็นที่จะต้องมีความร่วมมือกับบรรดาประชาชาติที่รักสันติทั้งปวง ทั้งภายในและภายนอกเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในการช่วยส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ และความสมัครสมานกันของโลก

จึงตกลงกันอย่างแน่วแน่ที่จะกระทำสนธิสัญญามิตรภาพ และความร่วมมือดังต่อไปนี้ -

บทที่ ๑

ความมุ่งประสงค์และหลักการ

ข้อ ๑

ความมุ่งประสงค์แห่งสนธิสัญญานี้ได้แก่การที่จะส่งเสริมสันติภาพนิรันดร มิตรภาพ และความร่วมมือกันตลอดกา ระยะเวลาของชนของชน ซึ่งจะช่วย เกื้อกูล ให้เกิดความ เข้มแข็ง ความเป็นปึกแผ่นและสัมพันธ์ภาพอันใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น

ข้อ ๒

ในความสัมพันธ์ระหว่างกัน อัครภาคีผู้ทำสัญญาจักรับเอาหลักการขั้นมูลฐานดังต่อไปนี้ เป็นแนวทางคือ

- ก. การเคารพซึ่งกันและกัน ในเอกราช อธิปไตย ความเสมอภาค บูรณภาพแห่งดินแดนและ เอกสิทธิ์แห่งชาติของประชาชาติทั้งปวง
- ข. สิทธิของทุกรัฐที่จะนำความเป็นอยู่ของชาติตนให้ปลอดจากการแทรกสอด การบ่อนทำลายหรือการขู่บังคับจากภายนอก
- ค. การไม่แทรกสอดในกิจการภายในของกันและกัน
- ง. การระงับข้อขัดแย้งหรือกรณีพิพาทโดยสันติวิธี
- จ. การเลิกคุกคามหรือใช้กำลัง
- ฉ. ความร่วมมือระหว่างอัครภาคีด้วยกันอย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ ๒

มิตรภาพ

ข้อ ๓

โดยอนุวัติตามความมุ่งประสงค์แห่งสนธิสัญญานี้ อัครภาคีผู้ทำสัญญาจักพยายามพัฒนา และกระชับความผูกพันในความเป็นมิตรต่อกันตามประเพณี วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ ความเป็นเพื่อนบ้านที่ดีและความร่วมมือกันซึ่งผูกพันตนไว้ด้วยกัน และจะปฏิบัติ

ใหญ่ถูกต้องตามข้อผูกพันที่รับว่าจะปฏิบัติตามสนธิสัญญาโดยสุจริต เพื่อที่จะส่งเสริมความ
เข้าใจระหว่างกันให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น อัครราชทูตทำสัญญาจักสนับสนุนและอำนวยความสะดวก
แก่การติดต่อและความเกี่ยวพันกันระหว่างประชาชนของตน

บทที่ ๓

ความร่วมมือ

ข้อ ๔

อัครราชทูตทำสัญญาจักส่งเสริมให้มีความร่วมมือกันอย่างจริงจังในค่านเศรษฐกิจ
สังคม วัฒนธรรม วิชาการ วิทยาศาสตร์ และการบริหาร กับทั้งในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยว
กับอุดมคติและประเพณีร่วมกันเกี่ยวกับสันติภาพและเสถียรภาพระหว่างประเทศในภูมิภาค
และเรื่องอื่น ๆ ทั้งปวงอันเป็นผลประโยชน์ร่วมกัน

ข้อ ๕

โดยอนุวัติตามข้อ ๔ อัครราชทูตทำสัญญาจักใช้ความพยายามมากที่สุดทั้งที่เป็น
หลายฝ่าย และสองฝ่ายตามมูลฐานแห่งความเสมอภาค การไม่เลือกปฏิบัติ และ เกิด
ประโยชน์แก่กันและกัน

ข้อ ๖

อัครราชทูตทำสัญญาจักร่วมมือกันเพื่อเร่งรัดให้เกิดความเติบโตทางเศรษฐกิจใน
ภูมิภาค เพื่อที่จะเสริมสร้างรากฐานประชาคมของประชาชาติให้มีความไพบูลย์และมีสันติภาพ
ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อจุดมุ่งหมายนี้ อัครราชทูตทำสัญญาจักส่งเสริมให้มีการ
ใช้ประโยชน์จากเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมมากยิ่งขึ้น ให้มีการขยายตัวทางการค้าและ
ปรับปรุงพื้นฐานทางเศรษฐกิจให้ดีขึ้น เพื่อคุณประโยชน์ซึ่งกันและกันของประชาชนของตน
ในการนี้ อัครราชทูตทำสัญญาจักค้นหาหนทางทั้งปวงสืบไปเพื่อความร่วมมืออย่างใกล้ชิดและ
อำนวยความสะดวกกับรัฐอื่น ๆ ทั้งกับองค์การระหว่างประเทศและองค์การส่วนภูมิภาคซึ่งอยู่
ภายนอกภูมิภาคนี้ด้วย

ข้อ ๗

อัครราชทูตทำสัญญาจักขยายความร่วมมือกันในทาง เศรษฐกิจ เพื่อให้บรรลุถึงความยุติธรรมทางสังคม และเพื่อยกมาตรฐานการครองชีพของประชาชนในภูมิภาค เพื่อความมุ่งประสงค์นี้ จักรับเอายุทธศาสตร์ที่เหมาะสมของภูมิภาค เพื่อพัฒนาการทาง เศรษฐกิจและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ข้อ ๘

อัครราชทูตทำสัญญาจักพยายามให้บรรลุถึงความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดที่สุด ตามมาตราส่วนที่วางขวางยิ่งขึ้น และจะหาทางให้ความช่วยเหลือแก่กันและกันในรูป การให้ความสะดวกเกี่ยวกับการฝึกอบรมและการวิจัยในค่านิยม วัฒนธรรม วิชาการ วิทยาศาสตร์ และการบริหาร

ข้อ ๙

อัครราชทูตทำสัญญาจักพยายามสนับสนุนให้มีความร่วมมือกันยิ่งขึ้น เพื่อช่วย ส่งเสริมอุดมการณ์แห่งสันติภาพ ความสมัครสมาน และเสถียรภาพในภูมิภาค เพื่อจุด มุ่งหมายนี้ อัครราชทูตทำสัญญาจักดำรงไว้ซึ่งการติดต่อและการปรึกษาหารือกันเป็นประจำ ในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับระหว่างประเทศและเกี่ยวกับภูมิภาค เพื่อประสานทัศนคติ การกระทำ และนโยบายของตน เขาด้วยกัน

ข้อ ๑๐

อัครราชทูตทำสัญญาแต่ละฝ่ายจักไม่เข้ามีส่วนร่วมไม่ว่าในทำนองหรือรูปแบบ ใด ๆ ในกิจกรรมซึ่งจะก่อให้เกิดการคุกคามต่อเสถียรภาพทางการเมืองและเศรษฐกิจ อธิปไตย หรือบูรณภาพแห่งดินแดนของอัครราชทูตทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง

ข้อ ๑๑

อัครภาคีผู้ทำสัญญาจักพยายาม เสริมสร้างพลังอันเข้มแข็งของชาติของตนแต่ละฝ่าย ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม กับทั้งในด้านความมั่นคง ให้เป็นการสอดคล้องกับอุดมคติและปณิธานของแต่ละฝ่าย เพื่อให้ปลอดจากการแทรกสอดจากภายนอก และปลอดจากกิจกรรมในทางบ่อนทำลายภายใน เพื่อรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์แห่งชาติของแต่ละฝ่าย

ข้อ ๑๒

ในความพยายามที่จะบรรลุถึงความไพบูลย์และความมั่นคงในภูมิภาค อัครภาคีผู้ทำสัญญาจักพยายามร่วมมือกันในทุกด้าน เพื่อส่งเสริมพลังอันเข้มแข็งของภูมิภาคตามมูลฐานแห่งหลักการว่าด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง การพึ่งตนเอง การเคารพซึ่งกันและกัน ความร่วมมือ และความ เป็นปึกแผ่น ซึ่งจะสร้างรากฐานความแข็งแกร่งและความค้ำจองมั่นคงให้แก่ประชาคมของประชาชาติในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

บทที่ ๔การระงับกรณีพิพาทโดยสันติข้อ ๑๓

อัครภาคีผู้ทำสัญญาจักมีความมุ่งมั่นและมีความสุจริตใจที่จะป้องกันมิให้เกิดกรณีพิพาทในเรื่องที่กระทบกระเทือนตนโดยตรง เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีพิพาทที่น่าจะก่อความระส่ำระสายตอสันติภาพและความสมัครสมานในภูมิภาค อัครภาคีผู้ทำสัญญาจะละเว้นจากการคุกคามหรือการใส่ก้าดั่ง และในทุกขณะ จักระงับกรณีพิพาทระหว่างกัน เช่นวานั้นโดยการเจรจาอันอย่างฉันทมิตร

ข้อ ๑๔

ในการระงับกรณีพิพาทโดยกรรมวิธีใด ๆ ของภูมิภาค อัครภาคีผู้ทำสัญญาจะ
ได้ตั้งคณะอัครมนตรีในฐานะองค์คณะที่คงอยู่ตลอดไปขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้แทนระดับ
รัฐมนตรีจากอัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่าย เพื่อรับทราบกรณีพิพาทที่มีอยู่ หรือรับทราบ
สถานการณ์ที่น่าจะก่อความระส่ำระสายต่อสันติภาพและความสมัครสมานกันในภูมิภาค

ข้อ ๑๕

ในกรณีที่ไม่สามารถตกลงกันได้โดยการเจรจาโดยตรง คณะอัครมนตรีจัก
รับทราบกรณีพิพาทหรือสถานการณ์ และจักทำข้อเสนอแนะให้คู่กรณีพิพาททราบวิธีระงับ
กรณีที่เหมาะสม เช่นการให้บริการประสานไมตรี การไกลเกลี่ย การไต่สวน หรือการ
ประนีประนอม อย่างไรก็ตาม คณะอัครมนตรีอาจเสนอตนเป็นผู้ให้บริการ ประสานไมตรี
หรือ เมื่อคู่กรณีในกรณีพิพาทได้ตกลงกัน คณะอัครมนตรีอาจตั้งตนเองเป็นคณะกรรมการ
ไกลเกลี่ย คณะกรรมการไต่สวน หรือคณะกรรมการประนีประนอมได้ เมื่อเห็นว่าจำเป็น
คณะอัครมนตรีจะได้เสนอแนะมาตรการที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการเสื่อมทรามลงของ
กรณีพิพาทหรือสถานการณ์นั้น

ข้อ ๑๖

ความในบทบัญญัติที่กล่าวมาแล้วในบทนี้จะไม่ใช้บังคับกรณีพิพาท เว้นแต่กรณี
ในกรณีพิพาททั้งหมดยินยอมให้ใช้บังคับ อย่างไรก็ตาม ขอห้ามนี้จะไม่กีดกันอัครภาคี
ผู้ทำสัญญาอื่น ๆ ซึ่งมีได้เป็นคู่กรณีในกรณีพิพาทที่จะเสนอความช่วยเหลือทุกวิถีทางที่เป็น
ไปได้ เพื่อระงับกรณีพิพาทดังกล่าว คู่กรณีในกรณีพิพาทควร เห็นด้วยกับขอ เสนอ เช่นว่านั้น

ขอ ๑๗

ความในสนธิสัญญานี้มิให้เป็นอันกักกันการอาศัยวิถีระงับกรณีโดยสันติที่มีอยู่ใน
มาตรการ ๓๓ (๑) แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ อัครราชทูตทำสัญญาซึ่งเป็นคูกรณีในกรณี
พิพาทจักได้รับความสนับสนุนให้ให้ความริเริ่มเพื่อระงับกรณีพิพาทนั้นโดยการเจรจา
ฉันมิตร ก่อนที่จะอาศัยกระบวนการอื่น ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติ

บทที่ ๕บทบัญญัติทั่วไป

สนธิสัญญานี้จักมีการลงนามโดยสาธารณรัฐอินโดนีเซีย มาเลเซีย สาธารณรัฐ
ฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ และราชอาณาจักรไทย สนธิสัญญานี้จักได้รับสัตยาบันตาม
กระบวนการทางรัฐธรรมนูญของรัฐผู้ลงนามแต่ละรัฐ สนธิสัญญานี้จักเปิดให้มีการ
ภาคยานุวัติโดยรัฐอื่น ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ขอ ๑๘

สนธิสัญญานี้จักเริ่มใช้บังคับในวันมอบสัตยาบันสารฉบับที่ห้าไว้กับรัฐบาลของรัฐ
ผู้ลงนามใด ๆ ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้รับมอบสนธิสัญญานี้ และเป็นผู้รับมอบสัตยาบันสาร
หรือภาคยานุวัติสาร

ขอ ๒๐

สนธิสัญญานี้ได้จัดทำขึ้นเป็นภาษาทางราชการของอัครราชทูตทำสัญญา ซึ่งทุก
ภาษาใช้เป็นหลักฐานได้เท่ากัน จะมีคำแปลตัวบทต่าง ๆ เป็นภาษาอังกฤษตามที่ตกลง
ร่วมกันไว้ การตีความที่แตกต่างกันใด ๆ ในตัวบทรวมกันนั้นจะตกลงกันโดยการเจรจา

เพื่อความสุจริตใจในการนี้ อัครราชทูตทำสัญญาได้ลงนามสนธิสัญญาและประทับ
ตราของตนไว้ในสนธิสัญญานี้

ทำ ณ เมือง ปาร์ซา บาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์
ปีหนึ่งพันเก้าร้อยเจ็ดสิบหก

สำหรับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย .....

(ประธานาธิบดีซูฮาร์โต)

สำหรับรัฐบาลแห่งมาเลเซีย .....

(นายกรัฐมนตรีคาซุค ฮุสเซน ออน)

สำหรับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ .....

(นายกรัฐมนตรี ดี กวน ยิว)

สำหรับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย .....

(นายกรัฐมนตรี ม.ร.ว. คึกฤทธิ์

ปราโมช)

ประวัติผู้เขียน

นางสาวอุตรา อมรฉัตร เกิดเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๔๕๔ ณ กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษารัฐศาสตรบัณฑิต สาขาการระหว่างประเทศ จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่ง เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ ๔ กองวิเทศสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

